23/12/2019

Ο Έλληνας γιατρός της Γάζας

/ Επικαιρότητα

Ο αναισθησιολόγος Διονύσης Μαυροδής έζησε τη σκληρή πραγματικότητα στη Γάζα σε δύο αποστολές 14 εβδομάδων των Γιατρών Χωρίς Σύνορα. «Οι Παλαιστίνιοι είναι ιδιαίτερα φιλικοί και ευγνώμονες απέναντι στους Έλληνες».

Σκυμμένος πάνω από τον ασθενή ξεχωρίζει ο πολύχρωμος χειρουργικός σκούφος με αυτοκινητάκια να τρέχουν σε ράλι. «Τον χρησιμοποιούσα από πολύ παλιά, όταν ήμουν κάποιο διάστημα στην παιδοχειρουργική κλινική του Charité στο Βερολίνο και έκανα ναρκώσεις σε παιδιά» μας λέει χαμογελώντας. «Τα παιδιά το κοιτούσαν με περιέργεια και ξεχνιόντουσαν κάπως. Έσπαγε το πράσινο της χειρουργικής ποδιάς των συναδέλφων στο στείρο περιβάλλον του χειρουργείου». Ο Διονύσης Μαυροδής είναι χαρακτηριστικός τύπος ενός αντισυμβατικού αναισθησιολόγου. Πάντα εύθυμος, ομιλητικότατος και με χαρούμενο παρουσιαστικό, δεν μπορεί να φανταστεί κανείς τις δραματικές εμπειρίες που κουβαλάει από τη Γάζα, όπου εργάστηκε ως αναισθησιολόγος για τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα (ΓΧΣ) σε δύο σπαστά χρονικά διαστήματα συνολικής διάρκειας 14 εβδομάδων. Ήταν και ο μόνος Έλληνας αναισθησιολόγος για φέτος.

Καθημερινός αγώνας επιβίωσης

Μετά από 13 χρόνια στην φημισμένη Πανεπιστημιακή Κλινική του Charité του Βερολίνου ο Διονύσης ήθελε να μεταδώσει τις γνώσεις του, αλλά σε διαφορετικό περιβάλλον. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα του έδωσαν αυτήν τη δυνατότητα με προορισμό και τις δύο φορές τη Λωρίδα της Γάζας. «Η πρώτη μου αποστολή ήταν αρκετά δύσκολη από πλευράς εγκλιματισμού» θυμάται. «Τις πρώτες μέρες αισθανόμουν σαν σε άλλον πλανήτη. Και να φανταστείτε μόνο 4 ώρες πτήση από το Βερολίνο στο Ισραήλ και μετά μιάμιση ώρα στο μεθοριακό φυλάκιο για τη Γάζα. Θυμάμαι ότι μετά τον έλεγχο διαβατηρίων μπήκαμε στη Γάζα και είδα βομβαρδισμένα κτήρια στα περίχωρα της πόλης, μια εικόνα ανέχειας, που βλέπει κανείς μόνο σε ντοκιμαντέρ μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Και φυσικά μετά τις πρώτες ημέρες όταν άρχισα να δουλεύω στο σύστημα υγείας της Γάζας, αν μπορούμε να το πούμε έτσι, στα νοσοκομεία, είδα τρομερή έλλειψη δομών, ιατροφαρμακευτικού υλικού. Και μου πήρε μερικές ημέρες για να καταλάβω ότι ακόμη και εκεί, κάτω από αυτές τις συνθήκες, είσαι αντιμέτωπος με ανθρώπους παρά πολύ ανοιχτούς, πολύ φιλικούς, που προσπαθούν να κάνουν το παν για να επιβιώσουν σε αυτήν τη παρά πολύ δύσκολη κατάσταση. Πρόκειται για έναν μεγάλο υπαίθριο χώρο κλειστό από παντού στη Γάζα. Οι άνθρωποι αυτοί δεν μπορούν να μπουν, να βγουν, να συναντήσουν συγγενείς στη Δυτική Όχθη, αλλά ζουν με αισιοδοξία, με χαμόγελο, ότι θα την βγάλουμε κάπως και τη σημερινή ημέρα».

Το χαμόγελο του παιδιού ως επιβράβευση

Το καθημερινό παιχνίδι ανάμεσα στη ζωή και στο θάνατο είναι ο κόσμος του Διονύση Μαυροδή. Ένας αναισθησιολόγος το πρώτο που πρέπει να κάνει μαζί με τους χειρουργούς είναι να σταθεροποιήσει έναν ασθενή και να τον κρατήσει στη ζωή. Και μετά από τόσα χρόνια ο ΄Ελληνας γιατρός προσπαθεί να μην παίρνει εκτός χειρουργείου το ψυχολογικό βάρος αυτής της άνισης μάχης. Αλλά στη Γάζα είναι σχεδόν αδύνατο, ιδίως όταν έχει να κάνει με παιδιά, «ίσως επειδή και εγώ ο ίδιος είμαι πατέρας. Μετά από ένα περιστατικό χρειάζομαι πάντα χρόνο για να συνέλθω».

Από όλα όσα έζησε, μια περίπτωση του έχει μείνει ανεξίτηλη στη μνήμη. «Στην πρώτη αποστολή μου, το Μάρτιο, ζήσαμε έναν σχετικά μεγάλο βομβαρδισμό στη Γάζα. Εκείνο το βράδυ μας κάλεσαν όλους τους γιατρούς, ιδιαίτερα αναισθησιολόγους και χειρούργους, στο κεντρικό νοσοκομείο της Γάζας, όπου σε κατάσταση πανικού, έφερναν τον έναν τραυματία μετά τον άλλο. Εκεί έφεραν κι ένα παιδί 12 με 13 χρόνων με τραύματα στα κάτω άκρα και με αρκετά μεγάλη

αιμορραγία. Οι συγγενείς του βρίσκονταν έξω από το χειρουργείο. Το παιδί είχε φριχτούς πόνους. Μέχρι τη μεταφορά του στο νοσοκομείο δεν είχε λάβει κάποια αντιμετώπιση του πόνου, αλλά επικοινωνούσε με το περιβάλλον. Ήταν ένας σχετικά σταθερός ασθενής. Μετά την χορήγηση οπιοειδών -τα χρησιμοποιούμε για αντιμετωπίσουμε τους ισχυρούς πόνους από τραύματα – δεν θα ξεχάσω το χαμόγελο του παιδιού, όταν απαλύνθηκε ο πόνος του. Αυτό είναι μέρος του επαγγέλματός μου. Συνήθως, μετά βγαίνω και λέω στους συγγενείς με τη βοήθεια του μεταφραστή, ότι το παιδί δεν βρίσκεται σε κίνδυνο. Και γελάει η οικογένειά του από ανακούφιση. Αυτές τις καταστάσεις έζησα αρκετές φορές... την ανακούφιση των συγγενών αλλά κυρίως την ανακούφιση του ασθενούς».

Με σφαίρες «ντουμ ντουμ»

Το μεγαλύτερο ποσοστό τραυμάτων που αντιμετωπίζουν οι γιατροί στα νοσοκομεία της Γάζας είναι από τις λεγόμενες σφαίρες «ντουμ ντουμ», που έχουν απαγορευτεί διεθνώς από τη Συνθήκη της Χάγης. Το ιδιαίτερο είναι ότι δεν δημιουργούν διαμπερή τραύματα, αλλά εκρήγνυνται κατά την πρόσκρουση και προκαλούν μεγάλη ζημιά με θλάσεις ιστών και αγγείων και μεγάλη αιμορραγία. «Προσπαθείς να σώσεις το πόδι, αυτό ήταν και το νόημα και στις δυο αποστολές μου στην Γάζα» λέει ο Διονύσης Μαυροδής. «Ένας αγώνας δρόμου με τον χρόνο. Πόσο γρήγορα θα μας φέρουν τον ασθενή, πόσο γρήγορα θα λάβει την αντιβιοτική θεραπεία, γιατί ο κίνδυνος της λοίμωξης τις πρώτες ώρες είναι τεράστιος. Χάρη στους ΓΧΣ δεν υπάρχει έλλειψη αντιβιοτικών. Μετά βάζουμε τον ασθενή στο χειρουργείο, καθαρίζουμε το τραύμα και προσπαθούν οι χειρουργοί να το κλείσουν ή να σταθεροποιήσουν με τους εξωτερικούς μετεωρίτες αντί για γύψο το πόδι και τα οστά για να επουλωθεί η πληγή. Αυτό διαρκεί μήνες. Συνάντησα στη δεύτερη αποστολή μου τον Ιούλιο ανθρώπους που τους είχα συναντήσει τον Μάρτιο 2019, των οποίων οι πληγές ήταν οι ίδιες. Είναι ένας αγώνας με τον χρόνο. Όσο πιο γρήγορα αντιμετωπίσουμε την πληγή με καθαρισμό και αντιβίωση, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα να σώσουμε το άκρο του ασθενούς».

Επιλογή γιατρών με αυστηρά κριτήρια

Θέλει ετοιμότητα και γερά νεύρα η άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος στη Γάζα. Γι αυτό και η επιλογή γιατρών από την γαλλική οργάνωση γίνεται με πολύ αυστηρά κριτήρια. Ο υποψήφιος για μια αποστολή περνά πρώτα από συνέντευξη για έλεγχο των αγγλικών ή των γαλλικών. «Εγώ πήγα σε αγγλόφωνη αποστολή. Μου ζήτησαν βιογραφικό, συστατικές επιστολές και ένα κατάλογο με τις επεμβάσεις που έχω κάνει. Πόσους ασθενείς έχω διασωληνώσει, πόσες καρδιοαναπνευστικές ανανήψεις έχω κάνει. Υπάρχει και το λεγόμενο ψυχολογικό μπρίφινγκ που κρατά δυόμιση ώρες. Μια συζήτηση με τον ψυχολόγο της

αποστολής για να δει εάν ψυχικά ένας άνθρωπος μπορεί να πάρει μέρος σε μια τέτοια αποστολή, εντελώς διαφορετική από την καθημερινή ζωή».

Εκείνο όμως που προσέφερε ιδιαίτερη ικανοποίηση στο Διονύση Μαυροδή ήταν το κομμάτι εκπαίδευσης των συναδέλφων του Παλαιστίνιων αναισθησιολόγων σε μια νέα τεχνική περιφερειακής αναισθησίας με τη βοήθεια υπέρηχου. Πρόκειται για την αποτελεσματικότερη μέθοδο καταπολέμησης του πόνου κατά τη διάρκεια της χειρουργικής επέμβασης, αλλά κυρίως μετά, στη μετεγχειρητική φάση. «Από του χρόνου οι ΓΧΣ θέλουν να εκπαιδεύσουμε όσο καλύτερα γίνεται τους τοπικούς Παλαιστίνιους αναισθησιολόγους ώστε να μη χρειάζεται να στέλνουν γιατρούς από την Ευρώπη στη Γάζα»

Η αντιμετώπιση από τους κατοίκους ήταν πολύ φιλική. «Οι Παλαιστίνιοι είναι πολύ ευγνώμονες απέναντι στους ξένους που πάνε να βοηθήσουν την κατάσταση. Με τη φάτσα που έχω, δεν μπορούσαν να προσδιορίσουν από πού ερχόμουν. Όταν τους έλεγα ότι είμαι Έλληνας ανοίγονταν ακόμη περισσότερο. Έχουν ισχυρή συμπάθεια για την Ελλάδα». Ο Διονύσης Μαυροδής παροτρύνει γιατρούς συναδέλφους του να προσφέρουν στο πλευρό των ΓΧΣ σε κάποια από τις 74 αποστολές τους στον κόσμο. Κάποια στιγμή μετά τα Χριστούγεννα θα ήθελε να επιστρέψει και πάλι στην αίθουσα του χειρουργείου στο Dar el Salam ή στο Al Shifa, εάν πάρει το πράσινο φως από την οργάνωση. Με το ίδιο χειρουργικό σκούφο με πολύχρωμα αυτοκινητάκια να τρέχουν σε ράλι.

Πηγή: Deutsche Welle